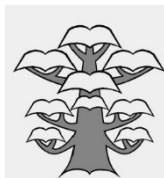

K Ä R L A

P Õ H I K O O L

KÄRLA PÕHIKOO LI ÕPPEKAVA

Kooskõlastatud:

Kärla Põhikooli õppenõukoguga: 29.08.2025.a.

Kärla Põhikooli hoolekoguga: 09.09.2025.a.

Kärla Põhikooli õpilasesindusega: 25.08.2025.a.

Kinnitatud direktori 22. 09.2025 .a. käskkirjaga nr 1-2/3

KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Sisukord

1. Üldsätted.....	4
1.1. Väärtused.....	5
1.2. Visioon.....	6
1.3. Missioon	6
2. Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	7
3. Õppekorraldus.....	8
3.1. Õppekorralduse alus.....	8
3.2. Tunnijaotusplaan.....	10
3.3. Läbivate teemade rakendamine.....	11
3.4. Lõimingu rakendamine.....	13
4. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	13
5. Liikluskasvatuse kavandatud teemad ja eesmärgid kooliastmeti.....	16
6. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord.....	18
7. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	19
7.1. Üldsätted.....	19
7.2. Teadmiste ja oskuste hindamise ning tagasisidestamise korraldus.....	21
7.3. Käitumise ja hoolsuse hindamine.....	25
7.4. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimine.....	26
7.5. Põhikooli lõpetamine.....	27
8. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord.....	28
8.1. Õpiabirühma vastuvõtmine või üleviimine ja õppekorraldus.....	29
8.2. Individaalne õppekava (IÕK).....	30
8.3. Lihtsustatud õppekava (LÕK).....	30
8.4. Ainealased konsultatsioonid.....	31
8.5. Pikapäevarühm.....	32

8.6.	<i>Tugispetsialistide teenus.....</i>	32
8.7.	<i>Käitumise tugikava.....</i>	32
8.8.	<i>Arenguvestlus.....</i>	32
8.9.	<i>Eriklassi vastuvõtmine või üleviimine ja õppekorraldus.....</i>	32
9.	Karjääriteenuste korraldamine.....	33
9.1.	<i>Karjääriõppe põhimõtted ja osapooled.....</i>	33
9.2.	<i>Karjääri kujundamise pädevused.....</i>	34
9.3.	<i>Karjääriõppe sisu ja lõiming.....</i>	34
9.4.	<i>Karjääriõpet toetavad tunnivälised tegevused.....</i>	35
9.5.	<i>Karjääriinfo vahendamine ja -nõustamine.....</i>	35
9.6.	<i>Karjääriõppe tulemuslikkuse hindamine.....</i>	35
10.	Õpilaste ja seaduslike esindajate teavitamise ja nõustamise korraldus.....	35
11.	Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	36
12.	Õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	37

1. Üldsätted

Kärla Põhikool on üldhariduslik 9-klassiline munitsipaalkool Saaremaa vallas, mis oma õppekorralduses lähtub põhikooli riiklikust ja lihtsustatud õppekavadest ning rakendab nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtteid: konstruktivistlik arusaam õppimisest, enastjuhtiv õppimine ja koostööne õppimine. Nüüdisaegse õpikäsituse eesmärk on toetada tugevaid ainealaseid teadmisi koos elulise, praktilise ja rakendusliku seostamisoskusega, lisaks toetada õpi-, koostöö ja enesejuhtimisoskuse kujunemist ning subjektiivset heaolu.

Meie kool on arenev, turvalise õpikeskkonnaga, traditsioone hoidev, erinevate põlvkondadega ja kogukonnaga koostööd hindav, tervist edendav, ettevõtlikkust ja elukestvat õpet väärtustav, kaasav ja uuendusmeelne maapõhikool.

Meie kool asub kesk-Saaremaal 20 km kaugusel Kuressaarest ja 13-21 km kaugusel lähimatest maakoolidest. Valla korraldatud õpilastransport ja maakondlikud liinid võimaldavad naaberpiirkondade õpilastel osaleda meie kooli õppetöös. Samas seab transport piirangud õpilase koolipäeva pikkusele ja võimalusele osaleda Kärla kogukonnast väljaspool toimuvates tegevustes (sh huviringides).

Kärla kogukonnakeskuses on olemas kõik võimalused hariduse andmiseks. Lapsed, kelle alushariduse omandamine saab alguse piirkonna lasteaiast, valivad enamasti oma piirkonna kooli. Piirkonna lastel ja noortel on kohapeal võimalus tegeleda huviharidusega muusikakoolis ja osaleda avatud noortekeskuse, rahvamaja ning spordihalli huviringide töös.

Kärla kooli eripäraks võib pidada tuge vajavate laste (sh Ukraina õpilased) suurt osakaalu, mis nõuab õpetajalt individuaalset lähenemist ja õppe diferentseerimist. Õpetajate ja HEV õpilaste toetamine koolis sõltub Saaremaa Toetava Hariduse Keskuse suutlikkusest tagada koolile tugispetsialistide teenus, mida tegelikkuses napib.

Kogukonnana olema seotud sõjaolukorrast tulevate õpilastega, mistõttu oleme silmitsi väärtusküsimustega, mis vajavad kogukondlikku mõistmist, kuidas kohanemine uute oludega nõuab pingutust erinevatelt osapooltelt ning kuidas need teemad mõjutavad otseselt õpilaste igapäeva elu, tulevikuhiskonda ja kogu maailma. Kärla eripäraks on Ukraina õpilaste suur arv koolis, seetõttu on vajadus arendada õpilastes ja kogukonnas kultuurilist tundlikkust.

Ühe paralleelklassiga põhikooli eripäraks on olukord, kus iga aine õpetajat on üks ja neil puudub ainealastes küsimustes koostöö tegemise ja arendustöö koormuse jagamise võimalus oma koolis. Samuti on erinevatel põhjustel õpetajate asendamine suur väljakutse ja võimalik vaid mittepedagoogilise personaliga.

Individuaaltundide osakaalu suurenemisega on koolis kasutusele võetud kõik väiksemad ruumid. Kooli käsutuses olevad õppekeskkonnad paiknevad ka valla erinevates allasutustes ja territooriumidel (spordihall, rahvamaja, noortekeskus, tervisepark). See paneb küll õpilased liikuma erinevate õpikeskkondade vahel, kuid samas on väljakutseks õpilaste turvalisuse tagamisel ja liiklusteadlikkuse tõstmisel kogu kogukonnas.

Erinevate digitaalsete ja tehnoloogiliste vahendite olemasolu võimaldab kaasaegsete oskuste omandamist, kuid seab ka arvutiklassi kasutusele suure koormuse. Lisaks on piirkonnas takistuseks halb mobiili- ja internetilevi (<https://saaremaavald.ee/arengudokumendid>).

Suur väljakutse on vanemate jt seaduslike esindajate kaasamine kooli tegemistesse, kuna paljud neist töötavad väljaspool kogukonda. Ometigi saavad aktiivsete vanematega koostöös võimalikuks erinevad koostöövormid nagu abi- ja külalisõpetaja roll; oma elukutsest, hobist või kogemusest teadmiste jagamine; klassiürituste korraldamine.

Ehkki kogukond annab mitmeid võimalusi õppekava rakendamiseks, siis tehnoloogiaalase, ühiskondliku ja majandusliku silmaringi, aga ka suhtlusoskuse arendamiseks on vaja oma kogukonnast välja sõita. Samas tuleviku määramatus üha suureneb ja kuna Saare maakonna elanike keskmine brutosissetulek on üks madalamaid Eestis, siis koolil tuleb arvestada ka seaduslike esindajate võimalustega. Õppekava vajadustest tulenevate väljasõitude korraldamine, aga ka koolikeskkonna uuendamine, on tugevalt seotud omavalitsuse rahandusliku olukorraga. Kool on taotlenud ja saanud täiendavaid lisavahendeid mh Erasmus+ akrediteeringu näol ja Keskkonna Investeeringute Keskusest loodushariduse programmist.

Saarelisus ja demograafiline olukord seab kohalikule majandusele järjest uusi väljakutseid. Õpilaste teadmised ettevõtluses toimuvast (kes tegutseb, millist tööjõudu vajatakse, millised erialasid õppida saab jms) aitavad tulevikus teha paremaid valikuid kutse- või kõrghariduse omandamiseks ja panustada kodusaares ettevõtluskeskkonna arengusse hinnatud ja oodatud tööjõu või ettevõtjana (<https://saaremaavald.ee/arengudokumendid>). Üldpädevuste ja ainealaste teadmiste lõimimiseks ja arendamiseks ning õuesõppeks on kohalikus kogukonnas head võimalused: liikumisharrastuse ja terviseteadlikkuse kujundamiseks; looduskaitse, keskkonnahoidliku käitumise ja jätkusuutliku toidutootmise õppimiseks; ettevõtlikkusõppe toetamiseks ja kogukonnapraktikaks (KETT); projektõppeks ja kultuuriliseks eneseväljenduseks. Kooli valikained toetavad õpilase ettevõtlikkust, uudishimu ja julgust katsetada. Avatud koostöö piirkonna ettevõtjatega ja nende toetus stipendiumite näol parimatele õppuritele toetab tulemuslikku mõtlemist ja koostööd.

1.1. Väärtused

1) Õpetades õpin ja õppides õpetan

- Olen avatud meelega;
- Lõõn kooli ettevõtmistes kaasa ja algatan ise ühistegemisi;
- Tean, et ma alati ei tea ja küsin vajadusel abi;
- Olen uudishimulik ja valmis katsetama;
- Julgen eksida;
- Toetan teisi nende tegemistes;
- Tean, et olen väärtuslik ja väärtustan teisi koolipere liikmeid.

2) Tean, kes ma olen ja kelleks tahan saada

- Tunnen oma võimeid ja usun endasse;
- Märkan teiste eripära ja arvestan sellega;

- Toetun oma tugevustele;
- Usun, et saan maailma paremaks muuta;
- Annan endast parima.

3) Tunnen oma tegemistest rõõmu

- Tulen kooli särasilmselt, sest see võib olla minu elu parim päev;
- Mulle meeldib pingutada;
- Tunnen rõõmu igast edusammust;
- Olen teiste vastu sõbralik ja heatahtlik;
- Hoian head tuju ja rõõmsat meelt.

1.2. Visioon

Oleme koostöiselt õppiv kogukonna süda

- Oleme õppiv organisatsioon, kus õpitakse üksteiselt – õpilased õpetajatelt ja õpetajad õpilastelt – ja toimub oma kogemuste jagamine. Kogu koolipere, kodud ja koostööpartnerid on mõtestatult ja südamega õppimisse kaasatud.
- Oleme kooslus ettevõtlikkusest, loovusest ja akadeemiliste teadmiste omandamisest.
- Oleme oma kogukonna kese – põlvkondade sidususe ja traditsioonide kandja. Süda on meie jaoks sümbolina võrgustiku keskpunkt, mis hoiab üleväl suhete ja sidemete vereringet ning annab energiat inimeste ja kogukonna arenguks.
- Oleme piirkondlik 9-klassiline põhikool, kuhu on teretulnud õppijad kogu maakonnast; oleme valmis suurendama õpilaste arvu klassides kuni 24 õpilaseni.

1.3. Missioon

Oleme ettevõtlik, elukestva õpirõõmuga ja ennast väärtustav maailma meistrite kasvulava. Me oleme arengukeskkond oma ala tegijatele, kes hakkavad ehitama uut maailma. Iga laps on oma unistuste maailmameister, kui on valmis eesmärkide nimel pingutama ja need teoks tegema. Soovime, et igaüks meie koolis tunneb end väärtuslikuna ja julgeb unistada suurelt.

Kärla Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mis koosneb õppekava üldosast ja ainevaldkondade õppeainete ainekavadest.

2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kärla Põhikooli kasvatuslikud ja õpetuslikud üldesmärgid vastavad kooli missioonile ja visioonile. Koolis välja töötatud kasvatuslikud ja õpetuslikud eesmärgid on kooskõlas põhikooli riikliku õppekava üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevuste ja rõhuasetustega (PRÕK § 2–4 ja 7–12).

Oma sisult eeldab pädevuste kujundamine nii kooli kasvatuslike kui ka õppe-eesmärkide täitmist. Seetõttu käsitletakse õpetamist ja kasvatamist õppekava koostamisel ja rakendamisel ühtse õppe-kasvatusprotsessina, vastandamata üht külge teisele.

1. Lõpetades kooli on õpilane omandanud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused

Koolis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

2. Lõpetades kooli on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused

Kärla Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.

3. Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut

Kärla kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Õpilasele on tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning ta mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Koolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, töölus, ühiskonnas ja riigis.

Kärla Põhikooli õpetuses ning kasvatuses pööratakse erilist tähelepanu eesti keele õppele, sest kool peab seisma eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest (PRÕK § 3 lõige 7). Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

3. Õppekorraldus

3.1. Õppekorralduse alus

Õppeaastas on vähemalt 175 õppepäeva ja see on jaotatud kaheks võrdseks poolaastaks.

Õppeaasta jaguneb viieks perioodiks, mis on eraldatud vaheaegadega.

Õppenädal koosneb kuni viiest õppepäevast. Õppepäev koosneb õppetundidest, mille arv ja järjekord on sätestatud tunniplaaniga ja mis vahelduvad vahetunniga.

Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või tunnijaotuskavas määratud poolaastal.

Tunnid toimuvad peamiselt paaristundidena, paaristundide maht võib olla erineval poolaastal erinev.

1. Õppekorralduse viisid

Koolis kasutatakse õppe korraldamisel järgmisi viise:

- 1) õppetunnid üksikuna ja paaristunnina (2 järjestikust tundi ilma vahetunnita);
- 2) üldõpetus (1.-3. klass) – õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde;
Üldõpetuse raames õppimise planeerimise aluseks on kooli valdkondlikud ainekavad, mis toetuvad riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemustele ning üldpädevustele. Keskseks ideeks on õpilastele aineteülese terviku loomine ning õpitu rakendusvõimalused reaalses elus. Üldõpetuse tunnis lähtub õpetaja ise, kuidas klassile ettenähtud õpitulemused kooliaasta jooksul saavutatakse ning milliseid meetodeid ja lõiminguviise selleks kasutatakse.
- 3) LAK (lõimitud aine- ja keeleõpe) – eesti keele õppeks muukeelsete laste puhul.
Õppe- ja kasvatustöö toimub erinevates vormides: õppetunnina, projektõppena (nt projektülesanded), õppekäiguna, õppepäevana, e-õppena või muus õpilastega kokku lepitud vormis. Õppetunni läbiviimise koha valib õpetaja – see võib toimuda nii kooli ruumides ja territooriumil kui väljaspool seda.

Alates 2025/26 õppeaastast on põhikooli riikliku õppekava II kooliastme inimeseõpetuse ja ühiskonnaõpetuse ainekavad integreeritud ühiseks kohustuslikuks ainekavaks ISE, millesse kuuluvad ka ettevõtlikkusõpe ja arutlusõpetus (Arutlev Kool). Kokku on ühisainekava jaotatud 6 mooduliks, igas moodulis 35 tundi, igas klassis 2 tundi nädalas. Üleminek lõimitud ainekavale on kirjeldatud peatükis 3.2. Tunnijaotusplaan.

2. Valikained

Kärla Põhikoolis kehtestatakse valikained kooliõppekavas vastavalt vajadusele ja võimalusele arvestades kooli pedagoogide, õpilaste ja seaduslik esindajate ettepanekuid.

Kooliastmete tunnijaotusplaanides on lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele valikainete lisatunnid alljärgnevalt:

I kooliastmes: matemaatika (1), ettevõtlikkusõpe (2) ja digitehnoloogia (2), koorilaul või loogika või MATIK-mini (3).

II kooliastmes: matemaatika (1), digitehnoloogia (3), koorilaul või MATIK-pro (sh 1/3 loogika, 1/3 prototüüpimine, 1/3 puidutöö) (3).

III kooliastmes: matemaatika (1), väitlusõpetus (1), digitehnoloogia (1), projektijuhtimine (sh loovtöö) (1).

3. Võõrkeeled

3.1. Kärla Põhikoolis õpitakse:

- 1) A-võõrkeelena inglise keelt;
- 2) B-võõrkeele õppima asumisel saab õpilane valida vene keele ja muu võõrkeele vahel. Grupi avamisel on määravaks piisav õpilaste arv grupis ning õpetaja olemasolu.

3.2. Õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, ei pea õppima B-võõrkeelt (PRÕK §15).

Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase seadusliku esindaja taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest (PRÕK §17).

3.2. Tunnijaotusplaan

Tunnijaotusplaan on koostatud lähtudes Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud õpilase suurimast lubatud nädala õppekoormusest tundides ja Põhikooli riiklikus õppekavas § 15 lõikes 3 sätestatud põhikooli kohustuslike ainevaldkondade nädalatundide arvust.

	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	I klass	II klass	III klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	IV klass	V klass	VI klass	Kohustuslikud tunnid	Lisatunnid	VII klass	VIII klass	IX klass
Üldõpetus			15	17	16										
eesti keel	19		6	7	6										
matemaatika	10	1	4	4	3										
loodusõpetus	3		1	1	1										
inimeseõpetus	2			1	1										
kunst	4,5		1,5	1,5	1,5										
tööõpetus	4,5		1,5	1,5	1,5										
ettevõtlikkusõpe		2	0,5	0,5	1										
digitehnoloogia		2	0,5	0,5	1										
eesti keel						11		5	3	3	6		2	2	2
kirjandus						4			2	2	6		2	2	2
A-võõrkeel (inglise keel)	3				3	9		3	3	3	9		3	3	3
B-võõrkeel (vene/hisp vm keel)						3				3	9		3	3	3
matemaatika						13	1	5	5	4	13	1	5	4	5
loodusõpetus						7		2	2	3	2		2		
geograafia											5		1	2	2
bioloogia											5		1	2	2
keemia											4			2	2
füsika											4			2	2
ajalugu						3			1	2	6		2	2	2
inimeseõpetus											2		1	1	
ühiskonnaõpetus											2				2
muusika	6		2	2	2	4		1	2	1	3		2	1	
kunst						3		1	1	1	3		1	1	1
tehnoloogiaõpetus						5		1	2	2	5		2	1	2
ISE (inimese-, ühiskonna-, ettevõtlikkuse- ja arutlusõpetus)						6		2	2	2					
kehaline kasvatus	8		2	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
väitlusõpetus												1		1	
digitehnoloogia							3	1	1	1		1	1		
projektijuhtimine (sh loovtöö)												1		1	
paralleelsed valikud: I ka: koorid /loogika / MATIK-mini; II ka: koorid/MATIK-pro		3	1	1	1		3	1	1	1					
KOKKU	60	8	20	23	25	76	7	25	28	30	90	4	30	32	32
eesti keel II keelena	12		4	4	4	15		5	5	5	15		5	5	5
Lubatud suurim nädalakoormus	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32

Üleminek lõimitud ISE ainekavale toimub alljärgnevalt:

	2025/2026			2026/2027			2027/2028		
Aine	4. kl	5. kl	6. kl	4. kl	5. kl	6. kl	4. kl	5. kl	6. kl
tehnoloogia	1	2	1	1	2	1	1	2	2
in õp		1	1			1			
ühisk õp		0	1		0	1			
ettev		1							
ISE (inimese-, ühiskonna-, ettevõtlikkuse- ja arutlusõpetus)	2 (M1 ja M2)		1 (M5)	2 (M1 ja M2)	2 (M3 ja M4)	1 (M5)	2 (M1 ja M2)	2 (M3 ja M4)	2 (M5 ja M6)
KOKKU	3	4	4	3	4	4	3	2	4

Seoses Kärla kooli osalemisega Arutleva Kooli programmis rakendatakse arutlusõpetuse moodulit eraldiseisvalt 2025/26 ja 2026/27 õppeaasta 6. klassides.

Vastavalt „Põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale“ on lihtsustatud õppekava kohustuslike ja valikõppeainete nädalatundide arv on järgmine:

Õppeained/Klass	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
A-võõrkeel					2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu						1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikõppeained			2	2	2	2	2	2	2
Kokku	20	23	25	25	28	30	30	32	32

3.3. Läbivate teemade rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

1. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning

kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid;

- 2) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) **teabekeskkond ja meediakasutus** – taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärgi ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas;
- 6) **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää üksikõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

2. Läbivate teemade õpe realiseerub:

- 1) **õppekeskkonna korralduses** – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi. Õpilastele on loodud turvaline, keskkonnasõbralik ja õpilase arengut toetav mitmekesine füüsiline õpikeskkond; õppimist ja õpilaste aktiivsust, loovust ja ettevõtlikkust toetav ning üldinimlikke väärtusi austav vaimne õpikeskkond; koostööd, kodanikualgatus, suhtlemisuskust, ideede paljusust väärtustav sotsiaalne õpikeskkond.
- 2) **aineõppes** – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitletused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klasside vahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) **valikainete valikul** – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

- 4) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

3.4. Lõimingu rakendamine

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töö planeerimise ja kooli üldtööplaani tasandil.

Lõimingu mõte seisneb selles, et ühel või teisel moel seostatakse eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi, asetades need reaalse elu konteksti, aidates õpilastel neid mõtestada ning siduda ühtseks tervikuks, õpilane on motiveeritud õppima ning osaleb õppeprotsessis aktiivselt.

Lõimingu puhul on oluline lõimingutsentri määratlemine. Lõimingutsentrit kasutatakse millegi saavutamiseks. Lõimingutsenter on midagi, mille ümber õppetegevus kavandatakse. Lõimingutsentriks võib olla:

- 1) teadmine, oskus, suhtumine, keskne idee;
- 2) erinevad õppeviisid (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi;
- 3) õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel;
- 4) probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.

Tegevusteks võivad olla projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine.

Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate omavaheline koostöö. Lõimingu viisi valikul on õpetaja vaba ning valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne lõiming jms.

4. Üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Riikliku õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses, nende kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises ja kooli ning kodu koostöös (PRÕK § 4).

Kärla Põhikooli õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

1. Kultuuri- ja väärtuspädevus

Meie koolis on õpilased kaasatud rahvusvahelistesse projektidesse, me tähistame rahvakalendri tähtpäevi erinevate vanusegruppidega integreeritult; toimuvad õpilastööde näitused, õpilaskontserdid, osaleme maakondlikel üritustel; pidulikel üritustel ja aktustel kanname akadeemilist riietust; emakeelepäeva jm teemapäevade tähistamine; koostöö Kärla muusikakooli, rahvamaja, raamatukogu ja kogudusega; Eesti Vabariigi sünnipäeva ja kooli sünnipäeva tähistamine; osalemine maakondlikel ja vabariiklikel laulu- ja tantsupidudel, teatrikülastused. Õpetajad arutavad tundides läbi õpilastele eakohaselt päevakajalised sündmused meie ühiskonnas ja maailmas. Arutelu käigus käsitleb õpetaja sallivuse aluseks olevat mõtteviisi: igal sündmusel on vähemalt kaks põhjendust või tõlgendust, igal seisukohal on vähemalt üks vastandseisukoht. Keskendutakse loomingu väärtustamisele; kujundatakse õpilaste ilumeelt. Järgitakse põhimõtet, et esitatud töö peab alati olema korrektselt ja esteetiliselt vormistatud.

2. Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Meie kooli õpilased osalevad rahvusvahelistel, maakondlikel kui ka koolisisestes projektides; koolis arvestatakse HEV õpilastega; õpilasi õpetatakse arvestama kogukonnas elavate muust rahvusest inimestega; toimub koostöö kogukonna asutustega, KETT praktika kogukonnas; Noorkotkaste ja Kodutütardega; õpilaste valmistatud jõulukaartide saatmine ning kooli kalendrite kinkimine koostööpartneritele; jõulukiriku külastamine; Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine direktori ja ÕE presidendi piduliku vastuvõtuga; toimuvad õppekäigud.

Vastutustunde kujundamine toimub eelkõige kokkulepete sõlmimise ja neist järjekindla kinnipidamise jälgimise teel. Kokkulepete saavutamine tähendab osapoolte ärakuulamist ja teineteisega arvestamist. Demokraatliku mõtteviisi kujundamine õpilastes toimub igapäevase õppe- ja kasvatusprotsessi korralduse kaudu.

Õppeprotsessi kavandamine on avalik ja õpilased peavad olema sellest teadlikud. Kõik muutused õppeprotsessi käigus arutatakse õpilastega läbi, sest õpilased on õppeprotsessis partnerid. Kehtestatud reeglite järgimisel näitavad õpetajad alati õpilastele ise eeskuju. Tähelepanu pööratakse kõikides õppeainetes õpilaste koostööoskuste arendamisele meeskonnas töötamiseks.

3. Enesemääratluspädevus

Meie koolis toimub hea koostöö kohaliku perearstikeskusega; ennetustööna toimuvad noorsoopolitsei loengud; probleemide lahendamisel on antud asjaosalistele analüüsivõimalused; klassijuhatajad ja aineõpetajad suunavad õpilasi jälgima tervislikke eluviise; õpilaste suunamine ja soovitamine huvialaringidesse; „Mina ja meri ka“, „Lapsed turvaliselt merele“. Kõikides õppeainetes kasutatakse õpilaste enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema enda tugevaid ja nõrku külgi ning kavandama parendustegevusi. Õpilaste poolt tehtud kirjalikud tööd sisaldavad tagasisidet soorituse tugevuste ja nõrkuste kohta. Õpilastega läbiviidavad arenguveestlused põhinevad õpilaste eneseanalüüsil.

4. Õpipädevus

Meie kooli õpilased võtavad osa maakondlikest olümpiaadidest, konkurssidest ja võistlustest; osalevad üleriigilistel ja rahvusvahelistel konkurssidel ning võistlustel, nt Känguru, Matetalgud, õpioskuste talgud. Osalemine erinevates viktoriinides; etlemiskonkurss; koolisisese emakeelenädala

raames toimuvad erinevaid õpioskusi nõudvad üritused. Toimuvad riiklikud tasemetööd. Kõikides klassides toimuvad õppekursioonid; õpioskuste õpetamine; koolis on tugisüsteemide mitmekesisus; toimuvad koolitused seaduslikele esindajatele, õpilastele ja õpetajatele; toimuvad arenguveestlused seaduslike esindajate, õpilaste ja õpetajatega. Kõikides õppeainetes keskendutakse funktsionaalse lugemisoskuse arendamisele. Kujundatakse oskusi leida informatsiooni erinevatest allikatest. Õpioskuste kujundamist toetatakse huviringides. Õpiraskuste esinemisel koostatakse esmase õpiabimeetmena õpilasele kirjalik individuaalne järeleaitamise plaan.

5. Suhtluspädevus

Meie kooli õpilased õpivad väärtustama õigekeelsust ja väljendusrikast keelt läbi igapäevase korrektse keelekasutuse, referaatide koostamise, III kooliastme loovtöö koostamise. Õpilastele on antud võimalus ennast väljendada erinevates rahvusvahelistes projektides. Suhtluspädevust arendatakse emakeele päeva, etlemiskonkursi, lugemisvõistluse kaudu ja kooli veebilehele ning FB lehele lugude kirjutamisega ning projektitööde abil; läbi ÕE ja TORE ringi kaasatuse. Suurt tähelepanu pööratakse õpilase esinemispädevuse kujunemisele. Õpilase kujunevad oskused anda kaasõpilastele konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet. Tagasiside andmine toimub õpetaja juhendamisel.

6. Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Meie kooli õpilased oskavad kasutada ja mõistavad ainealast terminoloogiat; tunnevad, teavad ja järgivad ohutusnõudeid; oskavad kasutada erinevaid seadmeid ja vahendeid; toimub loodusprogrammide osavõtt algklassidest alates; külalisesinejate kutsumine (sh kooli vilistlasi); valikainena MATIK-õpe; õuesõppe rakendamine ainetundides; olümpiaadidest osavõtt; Matetalgutest ja Känguru konkurssidest osavõtmise; I ja II kooliastmes on valikaine loogika.

7. Ettevõtlikkuspädevus

Meie kooli tunnivälised üritused kavandatakse projektipõhisena. Õpilased korraldavad klassiõhtuid ja ühisüritusi, kohvikuid ja laatasid, jm üritusi/projekte. Osaletakse Maailmakoristus- ja talgupäevadel; ettevõtlikkusõppe raames toimub KETT praktika; II ja III kooliastme õpilased osalevad töövarjupäeval; õpilased osalevad õpilasleiutajate konkursil. Koostöös õpilastega korraldatakse traditsioonilisi üritusi – õpetajate päev, jõulupidu, teaduskonverents, jäljendusvaadend, kevadolümpia, tutipidu. ÕE liikmed on kaasatud kooli ürituste korraldamisse. 1.-3. klassini on ettevõtlikkusõpe üldõpetuse osa. II kooliastmes on ettevõtlikkusõpe ISE aine osa.

8. Digipädevus

Meie koolis toimub digitehnoloogia-alane õpe alates 1. klassist; külalisesinejad internetiturvalisuse teemal, õpilaste, seaduslike esindajate ja õpetajate koolitus digitehnoloogia alal; rahvusvaheline projektitöö, referaatide, esitluste, loovtööde ja muu sisuloo (nt 3D, multimeedia) koostamine digivahenditega; digiviktoriini läbiviimine. Õppijate digipädevuste toetamine meie koolis toimub lõimitud õppetegevusena. Õppevarana kasutatakse digitaalseid õpikeskkondi ja nutirakendusi. I, II ja III kooliastmes on valikainena loogika ja digitehnoloogia.

5. Liikluskasvatuse kavandatud teemad ja eesmärgid kooliastmeti

Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määrusega nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“.

Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestatavaid liiklejaid, kellel on:

- 1) ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- 2) teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kooli rolliks on vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada õpilasi ette ohutuks liiklemiseks.

Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti tulenevad läbivast teemast „Tervis ja ohutus“:

Need on järgmised:

- 1) jalakäija liiklusreeglid;
- 2) ohutu liikluskäitumine;
- 3) liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine;
- 4) liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus.

-

I kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- 1) ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses;
- 2) oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist; ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

I kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- 2) teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 3) oskab ohutult evakueeruda koolihoonest;
- 4) teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis;
- 5) teab lõhkekehade kaasnemise ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- 6) oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 7) oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 8) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgrattakiiver, põlve ning küünarnukikaitsemed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- 9) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 10) oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluisudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 11) oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 12) oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumad kohtad, peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 13) oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 14) oskab eristada vale/ ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda aruteludes ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 2) ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine (õpetamine reaalses liikluskeskkonnas).

II kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust;
- 2) oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 3) oskab ohutult evakueeruda koolist;
- 4) teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- 5) oskab (vajadusel) kasutada tuletõrjetekki;
- 6) teab lõhkekehade kaasnemise ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- 7) oskab käituda/ tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 8) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijahi kiiver, põlve- ning küünarnuki kaitsed;
- 9) oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 10) oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 11) oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutum koht;
- 12) oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 13) tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 14) oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta;
- 15) oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

III kooliastmes on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- 1) õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist;
- 2) oskus osaleda aruteludes ohtu ennetavate tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel;
- 3) ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, teadmiste rakendamine oskuste ja vilumusteni, praktilised ohutusalased õppused.

III kooliastme lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seadusekuulekas;
- 2) oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 3) oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerumisel abi endast noorematele;
- 4) teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada;
- 5) oskab kustutada väikeseid tulekoldeid, (sh lõke, süttinud rasv pannil jne);
- 6) teab lõhkekehade kaasnemise ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi;
- 7) oskab ohtlike ainetega kokkupuutumisel end kaitsta nende tervist kahjustava toime eest;
- 8) oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses;
- 9) oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;

- 10) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 11) teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 12) oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 13) kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- 14) mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 15) on teadlik ohutusosalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- 16) oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti(liiklus)ohutusosalast olukorda teiste riikidega.

Liikluskasvatuse teemasid käsitlevad integreerituna klassi- ja aineõpetajate õppetegevust planeerides.

6. III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

1. Üldsätted

Loovtöö on põhikooli lõpetamise tingimus, mille eesmärk on toetada õpilase teadmiste, oskuste ja eneseväljenduse arengut. Alates 2025/26 õppeaastast toimub loovtöö sooritamine projektijuhtimise õppeaine raames. Projektijuhtimise kursuse käigus viivad õpilased läbi kaks suuremahulist projekti: minifirma loomine ja ürituse korraldamine/projekti läbiviimine, mis sisaldavad loovtööks vajalikke elemente – ideede arendamist ja elluviimist, eelarvestamist, turundust, meeskonnatööd, analüüsi, aruande koostamist ja esitlusi.

Õpilane valib minifirma projektis äriidee ja ürituse korraldamisel või projekti läbiviimisel tegevusvaldkonna.

2. Loovtöö eesmärgid

- 1) Arendada õpilaste ettevõtlikkust, loovust ja koostööoskusi.
- 2) Kujundada üldpädevusi: iseseisvalt töötamise, probleemilahenduse, kriitilise mõtlemise, eneseväljenduse ja esinemise oskused.
- 3) Saada praktiline kogemus projektide elluviimisest ja analüüsimisest.
- 4) Toetada õpilase eneseanalüüsi ja karjääriteadlikkuse arengut.
- 5) Siduda õppeprotsess reaalse eluga ja kogukondliku tegevusega.

3. Loovtöö juhendamine

- 1) Loovtööd juhendatakse projektijuhtimise aine raames:
- 2) Õpetaja toetab õpilasi mõlema projekti kavandamisel, elluviimisel ja analüüsimisel.
- 3) Õpilased töötavad meeskondades, kus rollid ja vastutus on selgelt jaotatud.
- 4) Õpetaja jälgib tööprotsessi, annab tagasisidet ja suunab vajadusel täiendavaid ülesandeid.
- 5) Projektide elluviimisel kaasatakse vajadusel ka kooli teised töötajad ja kogukonna liikmed.

4. Loovtöö vormistamine

- 1) Mõlema projekti kirjalikud aruanded sisaldavad projekti eesmäärke, tegevusi, tulemusi ja eneseanalüüsi.
- 2) Aruanded vormistatakse vastavalt kooli kirjalike tööde juhendile.
- 3) Lisaks kirjalikule osale toimub projekti esitlemine ja kaitsmine hindamiskomisjoni ees.
- 4) Esitluses kasutatakse visuaale (slaidid, tootenäidised, plakatid vms) ning hinnatakse ka suulist väljendusoskust.

5. Loovtööle hinnangu andmine

- 1) Loovtöö hindamine toimub projektijuhtimise õppeprotsessi osana.
- 2) Hindamine arvestab nii individuaalset panust kui meeskonnatööd ja toimub enesehindamise, vastastikhindamise ja komisjonile hindamisele
- 3) Õpilased saavad protsessi jooksul suulist ja/või kirjalikku tagasisidet.

6. Lõpphindamine koosneb:

- 1) 60% jooksvad protsessihinded (osalemine, iseseisvus, koostöö, loovus, analüüs).
- 2) 40% hindamiskomisjoni otsus (projekti esitluse ja kaitsmise põhjal).
- 3) Hindamiskriteeriumeid tutvustatakse õpilastele õppeaasta alguses ja täpsustatakse enne iga projektietappi.

7. Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

7.1. Üldsätted

1. Hindamise seaduslik alus

Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest §29, Põhikooli riiklikust õppekavast §19-23, kooli õppekava hindamise korraldusest; individuaalse õppekavaga sätestatud erisustest.

Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava ja kodukorra nõuetest.

2. Hindamise põhimõisted

- 1) Hindamine on õppimise ja õpetamise lahutamatu osa, mille käigus antakse kindlate hindamiskriteeriumite alusel õiglane, autentne ja erapooletu hinnang õpilaste teadmiste ja oskuste omandamise taseme kohta vastavalt õppekavas kirjeldatud õpiväljunditele.
- 2) Õpiväljund või õpitulemus on õppimise tulemusel omandatud teadmiste ja oskuste (sh üld- ja võtmeoskused) kogum, mille saavutatust hinnatakse.
- 3) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, sh taseme määratlemine; selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele.
- 4) Hindamismeetod on omandatud teadmiste ja oskuste tõendamise viis. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja –viise.
- 5) Hindamiskriteeriumid kirjeldavad hindamismeetoditega tõendatavate teadmiste ja oskuste oodatavat taset ning ulatust. Mitmeeristava hindamise korral kirjeldatakse hindamiskriteeriume lävendi tasemel (riiklikus õppekavas sätestatud tase). Eristava hindamise korral on hindamiskriteeriumid seotud hindamisskaalaga.

3. Hindamise eesmärgid

3.1. Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärgid on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

3.2. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärgid on:

- 1) suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 2) motiveerida õpilast täitma õppeülesandeid ja nendega kaasnevaid kohustusi;
- 3) suunata õpilast tegema koostööd, arvestama kaaslastega, arendama sotsiaalseid oskusi;
- 4) suunata arendama iseseisvalt töötamise oskusi.

4. Hindamisest teavitamine

- 1) Hindamisest teavitamine (sh klassitunnistus) toimub õppeinfosüsteemi kaudu.
- 2) Õppeinfosüsteemis oleval ainekaardil on nimetatud kohustuslikud tööd ja/või õppeülesanded (vt peatükk 7.2. punkt 1.1. lõige 1), mille täitmine on kokkuvõtva hinde saamiseks vajalik.
- 3) Aineõpetaja tutvustab iga poolaasta alguses õpilastele nii poolaasta kui õppeaasta lõpuks nõutavaid õpitulemusi, nende hindamise viisi, aega ja vormi, samuti kokkuvõtva poolaastahinde kujunemist.
- 4) I kooliastmes kirjeldatakse ainekaardil poolaastate jooksul saavutatavaid õpitulemusi; II ja III kooliastmes kirjeldatakse mitteametliku hindamise puhul arvestuse saamiseks piisav õpitulemus (selle saavutamise hindamiskriteerium).
- 5) Käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid tutvustab õpilastele õppeaasta alguses klassijuhataja.
- 6) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus saada teavet õpilase hinnete kohta õppeinfosüsteemi vahendusel, klassijuhatajalt ja aineõpetajatelt.
- 7) 9. klassi lõpetanud õpilastele väljastatakse paberandjal põhikooli lõputunnistus koos hinnetelehega. Lõputunnistusel on kolmandas kooliastmes lõppevate ainete aastahinded.

5. Hinde vaidlustamine

- 1) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja/või sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde ja/või hinnangu avaldamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava avalduse koos põhjendusega.
- 2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast alates.

7.2. Teadmiste ja oskuste hindamise ning tagasisidestamise korraldus

1. Hindamise põhimõtted

- 1) Õppeaasta jaguneb kaheks poolaastaks, kokkuvõtvalt hinnatakse ja antakse tagasisidet poolaastate kaupa.
- 2) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava aine õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud õpiväljunditele.
- 3) Koolis toimub nii protsessihindamine kui kokkuvõttev hindamine. Mõlemal juhul on kasutuses:
 - õppimist toetav hindamine (kujundav);
 - eristav hindamine;
 - mitteeristav hindamine.
- 4) Kokkuvõttev hindamine on õppeprotsessi käigus antud suulise hinnangu ja hinnete koondamine poolaasta ja aasta hinneteks ja hinnanguteks. Poolaastahinne ei kujune protsessihinnete aritmeetilise keskmise põhjal.
- 5) Kui õppeaine toimub ainult ühel poolaastal, siis pannakse välja selle poolaasta hinne ja aastahinne (va juhul, kui poolaastahinnete või -hinnangute põhjal kujuneks aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või MA).
- 6) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või maha kirjutamine, hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegas „X“.
- 7) Õpilane on kohustatud kirjalikud tööd esitama korrektselt vormistatuna. Käe kirja tõttu ebaselged kohad loetakse vigadeks ja õpetajal on õigus hinnata kogu töö hindegas „nõrk“.
- 8) Õpilasele, kes on koolist tervislikel põhjustel pikemat aega puudunud ja ei ole poolaasta lõpuks nõutavaid hinnatavaid ülesandeid täitnud, siis poolaastahinnet või kokkuvõtvat aastahinnet välja ei panda, ning õpilasele antakse võimalus need ülesanded täita kümne koolipäeva jooksul. Hinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.
- 9) Kui õppeainete poolaastahinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata ja vestlus ning kokkulepped seadusliku esindaja ja õpilasega ei ole andnud tulemusi, loetakse aastahinde väljapanekul antud aines omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindegas „nõrk“.
- 10) 9. klassis pannakse aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.
- 11) Poolaasta lõpul kannab klassijuhataja eKooli tunnistusele teksti: „Kiitus väga hea/hea õppeedukuse ja eeskujuliku/hea käitumise eest“ neile, kelle tunnistusel on "arvestatud" ja „5“/„4“.
- 12) Pühadejärgseks ja õppeperioodi esimeseks päevaks koduseid õpiülesandeid ei anta ja neil päevadel hindamist ei toimu.
- 13) Kooli esindamisel on õpilane vabastatud tunnitööde esitamisest, välja arvatud kontrolltöödest.
- 14) Kui õpilane õpib Huvikooli seaduse alusel tegutsevas muusika-, kunsti- ja spordikoolis või mõnes teises haridusasutuses, on direktoril õigus õpilane täielikult või osaliselt vabastada vastavates ainetes õppetööst seaduslik esindaja avalduse ja aineõpetaja kooskõlastuse alusel. Sellisel juhul kantakse huvikooli või teise haridusasutuse hinded iga poolaasta lõpus õpilase eKooli.

1.1.Kontrolltöö

- 1) Kontrolltöö on suuremahuline töö, mida kasutatakse õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste võrdlemiseks ainekavas toodud taotletavate õpitulemustega ning hõlmab kindla teema või aineosa kontrolli. Kontrolltööna võidakse käsitleda kui muid sama taseme hindamisvõtteid (nt esitlus, praktiline ülesanne, õpimapp, kohustusliku kirjanduse lugemine, projektitöö jmt).
- 2) Õpitulemuste omandamist kontrollivate kontrolltööde (vm samaväärsete tööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeaine õpetajatega ja märgitakse nädala lõikes eKooli klassipäevikusse. Õpilasi teavitatakse vähemalt viis tööpäeva enne kontrolltöö läbiviimist. Õppepäevas võib läbi viia ainult 1 kontrolltöö, õppenädalas võib läbi viia kuni 3 kontrolltööd. Kontrolltöid ei planeerita võimalusel esmaspäevale, samuti õppepäeva esimesele ja viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis ainult esmaspäeval või esimese ja viimase tunnina.
- 3) Poolaasta viimased kontrolltööd toimuvad mitte hiljem kui 10 tööpäeva enne poolaasta hinnete väljapanekut, et õpilastele jääks hinde parandamise võimalus.
- 4) Õpetaja avaldab kontrolltöö hinde hiljemalt viie tööpäeva jooksul töö toimumisest. Tegemata töö märges „X“ kantakse eKooli töö toimumise päeval ja lisatakse juurde töö teostamise tähtaeg 10 päeva pärast.

1.2.Tunnikontroll

- 1) Tunnikontroll on teadmiste testimine, mis annab õpetajale informatsiooni õpilase omandatud teadmiste kohta eelneva tunni või alateema ulatuses. Tunnikontrollidena käsitletakse ka muid sama taseme hindamisvõtteid (nt rühmatöö, paaristöö, individuaalne tunnitöö, suuline vastamine, osalemine arutelu jmt.).
- 2) Tunnikontrolle võib teha igas tunnis. Tunnikontrolli toimumisest võib õpetaja teatada vahetult enne tunnikontrolli algust.
- 3) Tunnikontrolli ei pea hindega hindama, seda käsitletakse kui üht vahehindamise viisi. Tunnikontrollide hindeid võib arvestada kokkuvõtval hindamisel, kui õpetaja on ainekaardil nii sätestanud.

2. Õppimist toetav ehk kujundav hindamine

- 1) Õppimist toetavat hindamist rakendatakse kõigis kooliastmetes ja õppeainetes.
- 2) Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 3) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ning läbivate teemade) kohta. Õpetajad annavad õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- 4) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

- 5) Arenguestluse analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast. Arenguestluse käigus annab kool tagasisidet õpilase ainealaste õpitulemuste ja käitumise ning hoolsuse kohta. Arenguestluse tulemusena seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele.
- 6) **I kooliastmes** kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel nii protsessi- kui kokkuvõtvast hindamises kõigis õppeainetes hinnete asemel **ainult** suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes.

3. Eristav hindamine (hinded viie palli skaalal)

- 1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes;
- 2) Hindega „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 3) Hindega „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 4) Hindega „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) Hindega „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda olulise raskuseta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 6) Hindega „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda olulise raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
- 7) Viie palli skaalal hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti (+ või – 5% muudatus), koostatakse tööd nii, et hindega „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4“ 75-89%, hindega „3“ 50-74%, hindega „2“ 20-49% ning hindega „1“ 0-19%.
- 8) Koolisiselt on kasutusel hinde järel „+“ ja „-“, märgid. Märke kasutatakse töö välimusele, põhjalikkusele, täpsusele vms hinnangu andmiseks.
- 9) Distantõppe ajal võib eristava hindamise asendada mitteeristavaga.

4. Mitteeristav hindamine

- 1) Mitteeristav hindamine on hindamise viis, mille puhul ainekavas määratud õpitulemuste saavutamise taset pole vajalik eristada. Mitteeristava hindamise puhul määratakse ainekavast lähtuv piisav õpitulemus.
- 2) Ainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitteeristavalt, kasutatakse hindeid „arvestatud“ (AR) ja „mittearvestatud“ (MA).

„Arvestatud“ (AR) – õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid või tema teadmised ja oskused ületavad neid.

„Mittearvestatud“ (MA) – õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmäärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.

- 3) Mitteeristavalt hinnatakse 4.-8. klassi õpilasi järgmistes ainetes: kehaline kasvatus, kunst, tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus; ettevõtlikkus, koorilaul, loogika, MATIK-mini, MATIK-pro; muusikas 4.-7. klassini.
- 4) Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse jooksva õppeaasta mitteeristav hinnang viie palli skaalasse („AR“- 4 ja „MA“ – 2). Kui kõik saavutatud õpitulemused ületavad õppe aluseks olevaid õpitulemusi, võib õpetaja ettepanekul hinnata hindegas „5“.

5. Individuaalse õppekava alusel hindamine

- 1) Individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) on õppekava, milles kirjeldatakse konkreetsele lapsele võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks vajalikke tingimusi.
- 2) Õpilast, kes õpib IÕK järgi, hinnatakse vastavalt IÕK-s ette nähtud hindamise korrale, õpilase tööle tehakse märke „Hinnatud IÕK alusel“.
- 3) Tervisest tingitud erivajadustega õpilaste hindamisel arvestatakse nende osavõttu kehalise kasvatuses tundidest ja raviarsti määratud harjutuste sooritamist. Hinnatakse õpilase teadmisi spordist, liikumisest, kehaliste harjutuste sooritamist ning õpetaja antud eriülesannete täitmist (referaatide koostamine, osalemine spordikohtuniku töös, muud arvestuslikud suulised või kirjalikud tööd, jne). Vastav märke lisatakse eKooli.
- 4) Õpilane, kes tervislikel põhjustel ei saa osaleda kehalise kasvatuses tunni füüsilistes tegevustes, on kohustatud viibima tunnis ja täitma õpetaja antud asendusülesandeid.
- 5) HEV õpilaste hindamise kriteeriumid on järgmised:
 - Hinde „5“ – õpilasel on kasutada struktureeritud õppetekst ja jõukohastatud töökorraldused, õpilane valib iseseisvalt kasutamiseks vajalikke abistavaid vahendeid, suudab planeerida oma tegevust, ei vaja õpetaja juhendamist ning suudab õppeülesannet praktiliselt vigadeta täita.
 - Hinde „4“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, valib vajaliku(d) abistava(d) vahendi(d) valikuks antud näitlike vahendite hulgast, vajab pedagoogi osalust oma õppetöö planeerimisel ning suudab õppeülesannet täita väikeste eksimustega.
 - Hinde „3“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, vajab pidevat õpetaja juhendamist näitlike vahendite või materjalide valikuks ja lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks, suudab seejuures õppeülesannet täita rahuldaval tasemel.
 - Hinde „2“ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, vajab pidevat õpetaja juhendamist näitlike vahendite või materjalide valikuks ja lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks, kuid ei suuda seejuures õppeülesannet täita rahuldaval tasemel.
- 6) Vahendeid, mida õpilane saab kasutada õppetöös saab õpilane kasutada ka teadmiste kontrollimisel.

- 7) Püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalike tööde hindamisel arvestatakse düsgraafiale omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi, kusjuures ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

6. Järelevastamine ja hinnete parandamine

- 1) Õpilasel on õigus ja kohustus õppida ning täiendada oma teadmisi kogu õppeprotsessi jooksul.
- 2) Kui õpilase töö on hinnatud „1“ (nõrk), „2“ (puudulik) või „MA“ (mittearvestatud), võimaldatakse tal hinnet parandada või töö järele vastata, et saavutada õpitulemused.
- 3) Ainekaardil märgitud kohustuslik töö, mis jääb tähtajaliselt tegemata, tuleb õpilasel sooritada kümne koolipäeva jooksul hinde avaldamisest.
- 4) Kui kümne koolipäeva jooksul ei ole tegemata töö mõjuva põhjuseta vastatud või õpetajale erandolukorrast teada antud, muudab õpetaja märke „X“ hindeks „1“.
- 5) Õpetaja annab hinnete „1“, „2“, „MA“ parandamiseks konkreetse tähtaja, mille märgib eKooli kommentaarina.
Kui õpilane ei ilmu määratud ajal järelevastamisele ja ei ole sellest õpetajat teavitanud või mõjuvat põhjust esitanud enne kokkulepitut aega, siis hinnatakse töö hindele „1“ (nõrk) või märgitakse jäävalt „MA“ (mittearvestatud) ja edasine järelevastamise võimalus tühistatakse.
- 6) Enne mitterahuldava hinde järelevastamist on õpetajal õigus kohustada õpilast osalema konsultatsioonis.
- 7) Koolist pikaajalisema põhjendatud puudumise korral toimub järelevastamine erigraafiku alusel, mille koostamisel osalevad üldjuhul õpilane, klassijuhataja, vastav(ad) aineõpetaja(d), vajadusel tugispetsialist ja ka seaduslik esindaja.
- 8) Järelevastamisel parandatud hinne on tähistatud eKoolis tärniga (*).
- 9) Kõik järelevastamise kokkulepped ja muudatused dokumenteeritakse eKoolis.
- 10) Järelevastamise vorm võib erineda esialgse töö vormist.
- 11) Poolaastahinde väljapanemisel arvestab õpetaja parandatud töö hinnet.
- 12) Positiivseid hindeid saab parandada kokkuleppel õpetajaga ainult erandkorras.

7.3. Käitumise ja hoolsuse hindamine

1. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

- 1) Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekava, kooli kodukorra nõuetest ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormidest.
- 2) Õpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse igal poolaastal.
- 3) Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega. Aineõpetajad hindavad ja märgivad käitumise ja hoolsuse hinde eKoolis. Klassijuhatajal on otsustav kaal kokkuvõtva käitumise ja hoolsuse hinde panemisel.
- 4) Käitumis- ja hoolsushinded märgitakse eKooli klassitunnistusele ja õpilasraamatusse.
- 5) Hariduslike erivajadustega õpilaste käitumise ja hoolsuse hindamisel arvestatakse õpilase eripära.

2. Käitumise hindamine

- 1) Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane **igas olukorras**, kes täidab kooli kodukorra

nõudeid **eeskujulikult ja järjepidevalt** ning kujundanud klassi ja/või kooli head mainet ja kes ei ole põhjuseta puudunud ega hilinenud.

- 2) Käitumishindega „hea” hinnatakse õpilast, kes **enamasti** järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme koolis ja täidab kooli kodukorra nõudeid ning ei kahjusta kooli mainet ja kellel on poolaasta jooksul mõned põhjuseta puudumised ja/või hilinemised.
- 3) Käitumishindega „rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme koolis ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on **esinenud eksimusi**, mistõttu ta vajab pedagoogide ja seaduslike esindajate tähelepanu ja suunamist ning kellel on poolaasta jooksul põhjuseta puudumisi ja korduvaid hilinemisi.
- 4) Käitumishindega „mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes **eirab** kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate korraldustele ega seaduslike esindajate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks” korduvate põhjuseta puudumiste ja hilinemiste korral või õigusvastase teo eest koolis.

3. Hoolsuse hindamine

- 1) Hoolsushindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kes **alati** suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult; õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt; on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev; peab kinni kokkulepetest; ilmutab omaalgatust; hoiab puhtust ja korda; kannab kaasa vajalikud koolitarbed.
- 2) Hoolsushindega «hea» hinnatakse õpilast, kes **enamasti** suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult; õpib võimetekohaselt; on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev; peab kinni kokkulepetest; ilmutab omaalgatust; hoiab puhtust ja korda; kannab kaasa vajalikud koolitarbed.
- 3) Hoolsushindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes **üldiselt** täidab oma õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt, ei pea alati kinni kokkulepetest, ei märka hoida puhtust ja korda, unustab koju vajalikud koolitarbed.
- 4) Hoolsushindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes vastutustundetult, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded, ei pea kinni kokkulepetest, ei hoi puhtust ja korda, unustab koju vajalikud koolitarbed.

7.4. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimine

1. Õpilaste täiendavale õppetööle jätmise

- 1) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle nendes õppeainetes, kus poolaastahinnade või -hinnangute põhjal kujuneks aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang.
- 2) Õppenõukogu otsustab täiendavale õppetööle jätmise ja määrab aja ning mahu enne teise poolaasta lõppu.
- 3) Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane pärast õppeperioodi lõppu õppenõukogu otsusega määratud ajal kuni 30. augustini.
- 4) Täiendava õppetöö kestuseks on kuni kaks õppenädalat, õppepäeva pikkuseks on kuni kuus koolitundi.

- 5) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- 6) Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.

2. Klassikursuse kordamine

- 1) Õpilane võib jääda klassikursust kordama, kui:
 - ta ei ilmu ilma mõjuva põhjusega täiendavale õppetööle;
 - ta ei täida täiendava õppetöö raames õpetaja antud ülesandeid või korraldusi.
- 2) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta õpilase klassikursust kordama, kui
 - õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu otsuses tuuakse esile kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
 - õpilasel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või samaväärne sõnaline hinnang.
- 3) Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 4) Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivat õpilast.

3. Õpilase järgmise klassi üleviimine

- 1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu kokkuvõtvate hinnete alusel.
- 2) 1.-8. klassi õpilane viiakse üle järgmise klassi viimase õppeperioodi lõpus, kui tema aastahinne on kõigis õppeainetes vähemalt „rahuldav“.
- 3) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 31. augustiks.
- 4) Individuaalse õppekava järgi õppiv õpilane viiakse järgmise klassi vastavalt individuaalsele õppekavale.
- 5) Õpilane viiakse järgmise klassi olenemata tema käitumise ja hoolsuse hindest.

7.5. Põhikooli lõpetamine

1. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest (PRÕK §23 lg 2).
2. Välisriigist saabunud õpilased, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm õppeaastat, võivad sooritada eesti keele teise keelena eksami koolieksamina.
3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellele on eksamiaines kooliväline nõustamismeeskond soovitanud rakendada õpitulemuste vähendamist või asendamist, lähtub kool eksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas toodud õpitulemustest.
4. Põhikooli lõpetamise tingimustes järgib kool Vabariigi Valitsuse korraldusi.

5. Kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded Eesti hariduse infosüsteemis välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöle.

8. Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ja tugiteenuste rakendamise kord

1. Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes aineõpetaja poolt koostatud individuaalses õppekavas.
2. Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilasel on oma kõrgete võimete tõttu eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning ta on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis jm.
3. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis.
4. Direktor on määranud haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija (HEVKO), kelle ülesandeks on haridusliku erivajadustega õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide ja õpetajate vahel.
5. HEVKO toetab ja juhendab õpetajaid haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, seaduslikule esindajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
6. Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitusel õpilase arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitusel, uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitusel õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse õpilasele koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil (IAJK). IAJK koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.
7. Direktori või HEVKO otsusel ja seadusliku esindaja nõusolekul võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada PGS § 46 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus.

7.1 Koolis on võimalik rakendada haridusliku erivajadusega õpilasele järgmisi meetmeid:

- 1) õpiabitunnid rühmas või individuaalselt õpiraskuste ületamiseks,
- 2) individuaalse õppekava rakendamine,
- 3) lihtsustatud õppekava rakendamine;
- 4) ainealased konsultatsioonid,
- 5) pikapäevarühma vastuvõtmine,

- 6) koduõpe seaduslik esindaja soovil,
- 7) tugispetsialisti teenus (eripedagoog/logopeed, sotsiaalpedagoog),
- 8) eesti keel teise keelena ainekava (E2).

7.2. Koolis on rakendatud lisaks veel järgmised meetmed:

- 1) ainetundides vastava aine õppima õpetamine,
- 2) ainealased konsultatsioonid,
- 3) klassijuhatajatunnid õppima õppimiseks,
- 4) käitumise tugikava,
- 5) arenguestlused.

7.3. Koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel on rakendatud:

- 1) õpe eriklassis (6 ja vähem õpilast),
- 2) õpe eriklassis (12 ja vähem õpilast),
- 3) koduõpe tervislikel põhjustel,
- 4) üks ühele õpe.

8.1. Õpiabirühma vastuvõtmine või üleviimine ja õppekorraldus

1. Õpiabi eesmärk on toetada põhikooli 1.–9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.
2. Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.
3. Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel erivajadustega õpilaste õppe koordineeri ettepanekul.
4. Õpiabirühma tunnid I kooliastmes võivad toimuda vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde.
5. Õpiabirühm moodustatakse eelmise õppeaasta tulemuste alusel. Vajadusel kaasatakse otsuse tegemisse tugispetsialistid.
6. Otsusest teavitatakse kirjalikult seaduslikku esindajat või hooldajat. Viimase keeldumisel ei saa õpilast õpiabirühma suunata.
7. Õpiabirühma täitumise ülemine piirnorm on 6 õpilast.
8. Õpiabirühma töökavad võib koostada ühe kuu kaupa.
9. Õpilasele koostatakse õpiabitundideks individuaalne õppekava lähtudes vastava klassi- või aineõpetaja töökavast.
10. Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:
 - 1) korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet lähtuvalt kõnepuude mehhanismist või olemusest;
 - 2) arendatakse kognitiivseid oskusi;
 - 3) kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.
11. Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest.

12. Õpiabirühma õpetaja koostab I poolaasta ja õppeaasta lõpul aruanded, mille esitab HEVKO-le ning milles tuuakse välja töö eesmärgid ja nende täitmine, iga õpilase individuaalne areng, vajadus õpiabirühmas jätkamiseks või lõpetamiseks.
13. Logopeedilist abi saavaid ning õpiabi tundidest osavõtvaid õpilasi nendes tundides ei hinnata.

8.2. Individuaalne õppekava (IÕK)

1. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase seaduslik esindaja. IÕK-le üleviimine vormistatakse direktori käskkirjaga.
2. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, koostatakse muudatuste rakendamiseks individuaalne õppekava (IÕK).
3. Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava järgmistel juhtudel:
 - 1) õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
 - 2) õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
 - 3) õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
 - 4) kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest;
 - 5) kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.
4. Kui IÕK-ga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.

8.3. Lihtsustatud õppekava (LÕK)

1. Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava (edaspidi *LÕK*) kehtestab põhihariduse standardi õpilastele, kes koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja seadusliku esindaja nõusolekul õpivad lihtsustatud õppes. Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on lihtsustatud õppe puhul kooskõlas Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega.
2. Õppe ja kasvatuse korralduses lähtutakse põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale esitatud nõuetest ja ülesannetest.
3. Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õppe- ja kasvatustsükkel kujundatakse õpilastel suutlikkust pingutada jõukohasel viisil ning oskust teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse sel määral, et õpilane suudaks üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatud.

4. Lihtsustatud õppe õpilasele koostatakse individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse taotletavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi.
5. Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel eristades tavapäraseid ainetunde.
6. Õppe ja kasvatus ajakasutus, (sh projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse õpetaja töökavas.
7. Lihtsustatud õppel olevale õpilasele, kes õpib tavaklassis, kehtestatakse erisused tunnijaotusplaanis individuaalse õppekavaga.
8. Lihtsustatud õppekavas kehtestatud taotletavad õpitulemuste saavutamisel arvestatakse, et:
 - 1) 1.-2. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 2. klassi lõpuks;
 - 2) 3.-5. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 5. klassi lõpuks;
 - 3) 6.-7. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 7. klassi lõpuks;
 - 4) 8.-9. klassi õpitulemused saavutatakse hiljemalt 9. klassi lõpuks.
9. Erisused LÕK alusel õppivale õpilasele:
 - 1) Eesti õppekeelega lihtsustatud õppekava alusel õppivad õpilaste A-võõrkeel on inglise keel, mille õppimist alustatakse 5. klassist.
 - 2) Eesti keelest erineva õppekeelega õpilase puhul on võõrkeeleks eesti keel teise keelena, mille õppimist alustatakse 3. klassis.
 - 3) LÕK alusel õpitakse loodusõpetust lõimitud õppeainena, milles on ühendatud loodusõpetus, geograafia, füüsika ja keemia alused.
 - 4) Tööõpetuse ainekava sisaldab nii käsitöö, kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpitulemusi ja seda õpitakse ühendatult.
10. LÕK õpilasele avatakse individuaalse arengu jälgimise kaart (IAJK). Individuaalse õppekava koostamisel lähtutakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.
11. Valikainete kasutamine põhikoolis on kooli valik. LÕK õpilasele valitakse valikained lähtuvalt põhimõttest, et need toetaksid õpilase arengut lähtuvalt tema eripärast ja arvestades seadusliku esindaja soovitustega.
12. LÕK õpilane ei tee III kooliastmes loovtööd.
13. Kooli lõpetamiseks sooritab 9. klassi õpilane koolieksamid järgmistes õppeainetes – eesti keel, matemaatika ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.
14. Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes õpib eesti keelt teise keelena, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena koolieksami.
15. Kooli lõpetanud lihtsustatud õppe õpilastele võimaldab kool lisaõpet vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-le 50.

8.4. Ainealased konsultatsioonid

1. Konsultatsioonitundides toimub õpilase ainealane järeleaitamine.
2. Konsultatsioonide tunniplaan on kooli veebilehel.
3. Kokkuleppel võivad konsultatsioonid toimuda ka konsultatsioonide tunniplaanivälisel ajal.

8.5. Pikapäevarühm

1. Pikapäevarühma eesmärk on pakkuda järelevalvet ja juhendamist õppes vaba aja sisustamisel **1.-2. klassi õpilastele** ning toetada sellega õppekavas määratud üldpädevuste saavutamist nagu:
 - kujundada lastes ettevõtlikkust sh iseseisva töö harjumusi ja koostöist õppimist;
 - õpetada lastele vastutustunnet;
 - arendada lastes viisakat suhtlemisoskust ning oskust teistega arvestada.
2. Pikapäevarühm töötab direktori poolt kinnitatud päevakava alusel esmaspäevast neljapäevani. Tegevused pikapäevarühmas algavad peale ainetundide lõppu ja lõppevad koolibusside väljumisega.
3. Pikapäevarühma arvatakse õpilane seadusliku esindaja avalduse põhjal.
4. Pikapäevarühma nimekirja kinnitab direktor.

8.6. Tugispetsialistide teenus

1. Saaremaa Toetava Hariduse Keskus tagab koolis tugispetsialistide (eripedagoog, logopeed, sotsiaalpedagoog, psühholoog) olemasolu ja teenuse osutamise.
2. Juhul kui õpilasel ilmnevad õppimise või käitumisega probleemid, mis takistavad tema edukat haridusteed, suunatakse ta õppenõustamisele koolivälisesse nõustamismeeskonda.
3. Kui õppenõustamise käigus selgub, et lapsele sobiva haridustee korraldamiseks on vaja ametlikku otsust ehk haldusakti (nt koolis lihtsustatud õppe rakendamiseks), siis sellise otsuse teeb seadusliku esindaja taotluse alusel kolmest Rajaleidja tugispetsialistist koosnev kooliväline nõustamismeeskond.

8.7. Käitumise tugikava

1. Koostatakse õpilasele, kelle õpitulemused ei ole vähemalt rahuldavad seoses mitterahuldava käitumisega.
2. Tugikava on konkreetne tegevusplaan käitumise korrigeerimiseks.
3. Õpilasele, kellele on rakendatud käitumise tugikava, on tugiisikuks sotsiaalpedagoog.

8.8. Arenguvestlus

1. Viiakse läbi õpilase arengu toetamiseks õpetaja algatusel koos õpilase ja seadusliku esindajaga üks kord õppeaastas.
2. Selle põhjal lepitakse kokku edasise õppe ja arengu eesmärgides.
3. Kui õpilasel tekib vajadus täiendavaks toeks, siis algatab ja viib arenguvestluse läbi HEV-koordinaator.

8.9. Eriklassi vastuvõtmine või üleviimine ja õppekorraldus

1. Eriklassi (kuni 12 õpilast) võetakse vastu või viiakse üle tõhustatud tuge vajav õpilane, kelle erivajadus on tingitud segatüüpi spetsiifilistest arenguhäiretest. Õppetöö korraldamisel kasutatakse kohandatud ja jõukohaseid õppematerjale, abimaterjale ning rakendatakse eripedagoogilise sekkumise põhimõtteid.

2. Eriklassi (kuni 6 õpilast) võetakse vastu või viiakse üle erituge vajav õpilane, kelle erivajadus on tingitud aktiivsuse- ja tähelepanuhäirest või autismi spektri häirest või muust psüühilisest seisundist tulenevast vajadusest, mis takistavad õppimist suurema arvuga õpilastega klassis. Õpetamisel kasutatakse erivajaduse spetsiifikast tulenevat eripedagoogilist õppemetoodikat.

9. Karjääriteenuste korraldamine

Karjääri kujundamine on elukestev teekond, mille käigus inimene otsib ja arendab oma potentsiaali, teeb teadlikke valikuid ning loob väärtust endale ja ühiskonnale. Kool toetab õpilaste karjääriteadlikkuse arengut järgmiste karjääriteenuste kaudu:

- 1) Karjääriõpe - süsteemne õppeprotsess inimeseõpetuses, ühiskonnaõpetuses, projektõppes ja teistes ainetes, mis aitab õpilastel tundma õppida iseennast, oma huve ja võimalikke õpiteid.
- 2) Karjääriinfo vahendamine – õppimisvõimaluste, tööturu ja elukutsevalikute kohta, info jagamine nii õpilastele kui ka lapsevanematele, sh koostöös Töötukassa ja kogukonna partneritega.
- 3) Karjäärinõustamine – individuaalsed või grupiviisilised vestlused, mis aitavad õpilasel seada eesmärgid, analüüsida valikuid ning ennetada õpingute katkestamist.

Karjääriteenuste kese on karjääriõpe, mille eesmärk on toetada iga õpilase kujunemist teadlikuks ja enesekindlaks õppijaks, kes oskab teha oma huvidest, võimetest ja ühiskonna vajadustest lähtuvaid haridus- ja tööalaseid valikuid.

9.1. Karjääriõppe põhimõtted ja osapooled

- 1) Õppekava läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ rakendamisel aitavad kaasa klassi- ja aineõpetajad ning tugispetsialistid.
- 2) Karjääriõpe toimub läbivalt ja järjepidevalt kõigis kooliastmetes, arvestades õpilaste arengut ja eakohasust (juhtkond, klassi- ja aineõpetajad, tugispetsialistid, kogukonnajuht, õppedisainer);
- 3) Karjääriõpe arvestab õpilaste eripära ja vajadusi, sh HEV-õpilaste ja muukeelsete õpilaste toetamist (tugispetsialist koostöös aine- ja klassijuhatajatega);
- 4) Kool loob õpilastele võimalused praktilisteks kogemusteks töö- ja ühiskonnaelus kaasates kooli partnereid, kogukonna ja töömaailma esindajaid (juhtkond, õppedisainer, kogukonnajuht, klassi- ja aineõpetajad);
- 5) Õpilase teadlike valikute toetamiseks korraldab kool (juhtkond, klassijuhataja, kogukonnajuhi ja õppedisaineri koostöös) õpilaste ja nende seaduslike esindajate teavitamist (arenguvestlused, lastevanemate koosolekud, kooli koduleht, e-Kool) edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriinfo ja -nõustamine) kättesaadavuse koostöös Eesti Töötukassaga.

9.2. Karjääri kujundamise pädevused

Karjääri kujundamise pädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed ning kujunevad nii õppetöös kui ka koolivälises tegevuses. Põhipädevused on:

- 1) Eneseteadlikkuse arendamine - õppija analüüsib enda väärtusi, võimeid, huvisid, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isiksuseomadusi, selgitab välja enda tugevad küljed, et seostada neid realistlike õppimise ja töötamise võimalustega, ning on vastutustundlik ja motiveeritud ennast arendama;
- 2) Võimaluste analüüs – õppija mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning leiab, analüüsib ja oskab sihipäraselt kasutada haridustee ning töö- ja eraeluliste valikutega seotud asjakohast informatsiooni;
- 3) Planeerimine ja tegutsemine - õppija mõistab, milliste erinevate teguritega on tal vaja arvestada karjääri planeerides, määratleb alternatiivsed võimalused, sõnastab eesmärgid ning langetab teadlikud otsused.
- 4) Tegutsemine - õppija algatab ja viib ellu tegevusi erinevate elurollidega seotud eesmärkide saavutamiseks, positiivsete ja toimivate suhete loomiseks ja hoidmiseks ning haridusteele või tööle asumiseks ja seal püsimiseks.

9.3. Karjääriõppe sisu ja lõiming

Olulist rolli karjääriõppes mängivad inimeseõpetus ja ühiskonnaõpetus, kus käsitletakse enesetundmist, valikute tegemist ning ühiskonna ja töömaailma toimimist ning mitmekesisust. Karjääriõpet toetavad valikõppeaine projektõpe ja praktilised tegevused (nt minifirma loomine, ürituse korraldamine), mille kaudu õpilased arendavad koostöö- ja suhtlemisoskusi, enesejuhtimist ning meeskonnatöö kogemust. Projektide elluviimine toetab edasises elus karjääriotsuste tegemist ja usku eneseteostuseks.

Karjääriõppe teemad lõimitakse erinevatesse teemadesse, näiteks:

- 1) Matemaatika: eelarvete koostamine; ostu otsuste tegemine, statistika analüüsimine jne;
- 2) Keel ja kirjandus: CV-de koostamine, töökuulutus, motivatsioonikiri, tööintervjuu koostamine, kandideerimisvestlused, reklaami koostamine, blogimine jne;
- 3) Loodusained: ainega seonduvad haridusvalikud ja ametid, loov- ja uurimistööd, info hankimine edasiõppimise võimaluste kohta, väljakutsete lahendamine jne;
- 4) Ajalugu ja ühiskonnaõpetus: arutelud ettevõtluse ja turumajanduse teemadel; arutlused, kuidas muutuvad ametid ajaloos; ainega seonduvad haridusvalikud ja ametid jne
- 5) Kunst ja muusika: loomevaldkonna ametid, plakatite koostamine; info hankimine edasiõppimise võimaluste kohta;
- 6) Kehaline kasvatus: töövarjuks olemine treeneri või spordikooli õpetaja juures; arutlused, kuidas tervis mõjutab töövõimet ja karjäärivalikuid;
- 7) Digitehnoloogia: erinevates keskkondades toimetamine ja profiilide koostamine (näiteks LinkedIn), reklaami kujundamine, karjääriinfo otsing ja töötlemine jne
- 8) Ettevõtlikkusõpe/projektijuhtimine: laatade, kohvikute ja ürituste korraldamine; minifirmade loomine, ametid, probleemide ja võimaluste hindamine jne.

9.4. Karjääriõpet toetavad tunnivälised tegevused

Tegeliku eluga sideme hoidmiseks kohtuvad õpilased nii KOOS (klassijuhtaja) tunnis kui ka tunnivälistes tegevustes (kogukonnajuht) kogukonna ja töömaailma esindajatega. Tunnivälised tegevused, mida kool pakub karjääriõppe realiseerimiseks on järgmised:

- 1) Karjääri- ja kutsepäevad („Tuleviku Kompass“, töövarjupäevad, „Tööle kaasa!“);
- 2) Õppekäigud ettevõtetesse ja asutustesse;
- 3) Külalisõpetajad (vilistlased, lapsevanemad, oma valdkonna spetsialistid);
- 4) Edasiõppimisega seotud koolide külastused;
- 5) Õpiränne Erasmus+.

9.5. Karjääriinfo vahendamine ja -nõustamine

Karjääriinfo vahendamisel ja nõustamisel on suur roll arenguvestlustel. Vestluste käigus:

- 1) toetatakse õpilast enda huvide, tugevuste ja arenguvajaduste analüüsimisel;
- 2) arutatakse õpilase järgmisi samme õpiteel ning võimalikku seost tulevikuplaanidega;
- 3) kaasatakse lapsevanemad, et nad toetaksid oma last valikute tegemisel;
- 4) vajadusel suunatakse õpilane täiendavale karjäärinõustamisele koostöös Eesti Töötukassaga.

Individuaalne karjäärinõustamine on tagatud koostöös Töötukassa spetsialistidega.

Kool vahendab asjakohast infot haridusest, tööturust ja ametitest vahendab kooli kodulehel karjääriõppe rubriigis.

9.6. Karjääriõppe tulemuslikkuse hindamine

Karjääriõppe tulemuslikkust hinnatakse kooli sisehindamise osana. Analüüsitakse:

- 1) õppija karjäärikujundamise oskuste arengut;
- 2) õpetajate karjääriõppealast pädevust ning arengu ja toevajadust;
- 3) õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate rahulolu karjääriõppe korraldusega
- 4) ressursside kasutuse tõhusust.

10. Õpilaste ja seaduslike esindajate teavitamise ja nõustamise korraldus

1. Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele.
2. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet.

3. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.
4. Kool nõustab vajaduse korral õpilase seaduslikku esindajat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
5. Õpilaste ning seaduslike esindajate juhendamiseks ning nõustamiseks peavad klassijuhatajad vähemalt kord õppeaastas õpilase arenguestlusi vastavalt koolis vastu võetud arenguestluste läbiviimise korrale.
6. Vähemalt kord õppeaastas korraldatakse seaduslike esindajate üldkoosolek.
7. Kool tagab õpilasele ning seaduslikele esindajatele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi algul.
8. Kool korraldab õpilaste ja seaduslike esindajate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste kättesaadavuse.

11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

1. Väljundipõhisel õppel põhinev lähenemine õpetajate koostööle ja töö planeerimisele võimaldab tõsta õpetamise kvaliteeti ning õpilaste poolt saavutatud õpitulemuste taset, vähendada andekamate (rohkem akadeemiliste kalduvustega) ja passiivsemate (kes ei sea endale õppeprotsessis erilisi eesmärgi) õppijate õpitulemustes vahet. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted arutatakse läbi õpetajate kolleegiumil.
Väljundipõhises õppes toimub õpetaja töö planeerimine alljärgnevalt:
 - 1) esmalt määratletakse õpitulemused, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada;
 - 2) seejärel õpitulemused seostatakse üldpädevustega, läbivate teemadega ning leitakse lõimingu võimalused;
 - 3) järgnevalt kavandatakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest tulenevalt hindamine (hindamismeetodid ja -kriteeriumid);
 - 4) lõpuks valitakse lähtuvalt õpitulemustest ja hindamismeetoditest tulenevalt õpetamismeetodid.
2. Õpetamise aluseks on õpitulemused. Õppesisu käsitlemises teeb valiku aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud õpitulemused, üldpädevused ning valdkonna- ja ainepädevused oleksid saavutatud.
3. Väljundipõhises õppes käsitletakse õppijat õppeprotsessis aktiivse osalejana. Eelduseks, et ta saaks seda olla, on vajalik, et õpilane omaks õppeprotsessi toimumise kohta adekvaatset informatsiooni. Kõige olulisem sellest on õppeaasta ja teise poolaasta alguses õpilase teavitamine läbivatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest. Õpilane peab teadma mida, millal ja kuidas hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.
4. Hindamismeetodi valikul lähtutakse õpitulemustes sisalduvatest väljundverbidest. Hindamismeetodi juurde määratakse hindamiskriteeriumid. Hindamiskriteeriumid ehk hindamisjuhised kirjeldavad hindamismeetoditega tõendavate õpitulemuste oodatavat taset ning

ulatust. Hindamiskriteeriumid on sõnastatud õpitulemuste alusel, kuid oluliselt suurema detailsusega. Hindamiskriteeriumid on detailsed kirjeldused selle kohta, milliseid teadmisi, oskusi, hoiakuid mis tasemel, millise aja jooksul, mis tingimustel ja mahus peab õpilane konkreetse hindamismeetodi kaudu näitama.

5. Hindamise kohta käiva informatsiooni edastamisel järgib õpetaja alljärgnevaid reegleid:
 - 1) informatsioon peab olema ühemõtteliselt arusaadav;
 - 2) informatsioon peab olema ammendav;
 - 3) informatsioon ei tohi olla eksitav - hindamisel ei tohi selguda mingid aspektid, mis varem ei olnud teada;
 - 4) tagatud on vajaliku informatsiooni jõudmine õppijani.
6. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimiseks koostavad klassi- ja aineõpetajad ainekaardid. Klassi- ja aineõpetajad planeerivad õppetöö poolaasta kaupa, ainekaardid esitatakse elektrooniliselt õppeinfosüsteemis vastava õppeperioodi alguseks.
7. Ainekaardil näidatakse ära antud perioodi
 - 1) õppeteemad ja oodatavad õpitulemused;
 - 2) õppeprotsessi käigus kasutatavate hindamismeetodite kirjeldus;
 - 3) kokkuvõtva hindamise kirjeldus ja hindamiskriteeriumid;
 - 4) olulisemad põhimõtted üldpädevuste kujundamisel, läbivate teemade käsitlemisel ja lõimingu teostamisel;
 - 5) planeeritavad üritused.
8. Kasvatustegevuse ja klassi ühisürituste planeerimiseks koostavad klassijuhatajad töökavad. Klassijuhatajad planeerivad töö klassiga ja esitavad poolaasta töökavad elektrooniliselt jooksva õppeaasta 10. septembriks ja 10. jaanuariks.
9. Klassijuhataja töökavas näidatakse ära:
 - 1) klassijuhataja töö eesmärgid;
 - 2) klassijuhatajatundides käsitletavat teemat;
 - 3) klassi ühistegevus;
 - 4) koostöö seaduslike esindajatega.
10. Kärla Põhikooli õpetajad analüüsivad oma tööd aineõpetajana ja klassijuhatajana, annavad hinnangu õppeaasta eesmärkide täitmisele, esitavad parendusettepanekud ning eesmärgid järgmiseks õppeaastaks.
11. Kärla Põhikoolis püstitatakse igaks õppeaastaks ühiselt üldeesmärgid; planeeritakse poolaastate kaupa tegevused ja nende läbiviimiseks meeskonnad; analüüsitakse õpilastelt ja õpetajatelt saadud tagasisidet; õppenõukogus toimub õppetöö analüüs.
12. Õpetajate koostöö tõhustamiseks toimuvad:
 - 1) kolleegiumid;
 - 2) ürituste jm töörühmade ja tugimeeskonna töökoosolekud;
 - 3) sisekoolitused;
 - 4) õpetajate õppereisid;
 - 5) ühised väljasõidud.

12. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

1. Kooli õppekava koostades ja arendades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, seaduslike esindajate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
2. Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
3. Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.
4. Kooli õppekava arendamine on pidev protsess.
5. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise ettepanekud arutatakse läbi kooli õppenõukogus.
6. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kinnitamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
7. Muudatused kooli õppekavas kinnitatakse enne õppeaasta algust.
8. Kooli õppekava kinnitab direktor.